

Sygn. akt: KIO 2323/19

WYROK

z dnia 3 grudnia 2019 r.

Krajowa Izba Odwoławcza - w składzie:

Przewodniczący: Luiza Łamejko

Protokolant: Piotr Kur

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 29 listopada 2019 r. w Warszawie odwołania wniesionego do Prezesa Krajowej Izby Odwoławczej w dniu 15 listopada 2019 r. przez wykonawcę **TPF Sp. z o.o., ul. Annopol 22, 03-236 Warszawa** w postępowaniu prowadzonym przez **Miasto Stołeczne Warszawa – Urząd Dzielnicy Targówek, ul. Kondratowicza 20, 00-983 Warszawa**

przy udziale wykonawcy **S. K., ul. Ostrzycka 1/3 lok. 59, 04-035 Warszawa** zgłaszającego przystąpienie do postępowania odwoławczego po stronie zamawiającego

orzeka:

- 1. Oddala odwołanie,**
- 2. Kosztami postępowania obciąża wykonawcę TPF Sp. z o.o., ul. Annopol 22, 03-236 Warszawa** i zalicza w poczet kosztów postępowania odwoławczego kwotę **15 000 zł 00 gr** (słownie: piętnaście tysięcy złotych zero groszy) uiszczoną przez wykonawcę **TPF Sp. z o.o., ul. Annopol 22, 03-236 Warszawa** tytułem wpisu od odwołania.

Stosownie do art. 198a i 198b ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. - Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2019 r., poz. 1843) na niniejszy wyrok - w terminie 7 dni od dnia jego doręczenia - przysługuje skarga za pośrednictwem Prezesa Krajowej Izby Odwoławczej do Sądu Okręgowego Warszawa-Praga w Warszawie.

Przewodniczący : .....

Uzasadnienie

Miasto Stołeczne Warszawa – Urząd Dzielnicy Targówek (dalej: „Zamawiający”) prowadzi w trybie przetargu nieograniczonego postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego na wykonanie opracowań projektowych i kosztowych dla budowy Domu Pomocy Społecznej i Ośrodka Wsparcia dla osób z niepełnosprawnością intelektualną wraz z zagospodarowaniem terenu przy ul. Wysockiego 7. Postępowanie to prowadzone jest na podstawie przepisów ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2019 r., poz. 1843), zwanej dalej: „ustawa Pzp”. Ogłoszenie o zamówieniu zostało opublikowane w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej w dniu 20 czerwca 2019 r. pod pozycją 2019/S 117-287337.

W dniu 15 listopada 2019 r. wykonawca TPF Sp. z o.o. (dalej: „Odwołujący”) wniósł do Prezesa Krajowej Izby Odwoławczej odwołanie od:

1. niezgodnej z przepisami ustawy Pzp oraz Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia (dalej: „SIWZ”) czynności oceny i badania ofert;
2. niezgodnej z przepisami ustawy Pzp czynności wyboru oferty najkorzystniejszej złożonej przez wykonawcę S. K., pomimo iż oferta tego wykonawcy winna być odrzucona;
3. zaniechania czynności, do której Zamawiający jest zobowiązany na podstawie ustawy Pzp, tj. zaniechania odrzucenia ofert wykonawców:
  - a) S. K.;
  - b) GPVT Pracownia Architektoniczna s.c. T. B., G. P. (dalej: „GPVT”),pomimo iż oferty te zawierają rażąco niską cenę w stosunku do przedmiotu zamówienia, a wykonawcy nie złożyli odpowiednich wyjaśnień - złożone wyjaśnienia nie obalają domniemania, że oferta zawiera rażąco niską cenę;
4. niezgodnej z przepisami ustawy Pzp oceny wyjaśnień złożonych przez wykonawców S. K. i GPVT;
5. prowadzenie postępowania w sposób naruszający zasadę uczciwej konkurencji i równego traktowania wykonawców (w związku z naruszeniem ww. przepisów ustawy).

Odwołujący zarzucił Zamawiającemu:

1. naruszenie art. 91 ust. 1 ustawy Pzp poprzez wybranie oferty wykonawcy S. K. jako oferty najkorzystniejszej;
2. naruszenie art. 89 ust. 1 pkt 4 ustawy Pzp w zw. z art. 90 ust. 3 ustawy Pzp poprzez nieprawidłową ocenę złożonych przez wykonawców S. K. oraz GPVT wyjaśnień, podczas gdy z treści złożonych wyjaśnień wynika, że oferty wykonawców S. K. oraz GPVT zawierają cenę rażąco niską;
3. naruszenie art. 89 ust. 1 pkt 4 ustawy Pzp w zw. z art. 90 ust. 3 ustawy Pzp poprzez zaniechanie odrzucenia ofert wykonawców S. K. oraz GPVT, pomimo iż oferty te zawierają rażąco niską cenę w stosunku do przedmiotu zamówienia, zaś wykonawcy S. K. oraz GPVT nie złożyli wyjaśnień spełniających wymagania określone w art. 90 ust. 1-3 ustawy Pzp;
4. naruszenie art. 7 ust. 1 i 3 ustawy Pzp poprzez prowadzenie postępowania w sposób naruszający zasadę uczciwej konkurencji i równego traktowania wykonawców (w związku z naruszeniem ww. przepisów ustawy Pzp).

Na wstępie Odwołujący podniósł, że w przedmiotowym postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego złożono 12 ofert. Ceny ofert mieściły się pomiędzy 476.010 zł a 2.520.270 zł. Zamawiający ogłosił, że kwota, jaką zamierza przeznaczyć na sfinansowanie zamówienia to 2.615.066,14 zł.

Odwołujący wskazał na naruszenie art. 89 ust. 1 pkt 4 ustawy Pzp w zw. z art. 90 ust. 3 ustawy Pzp poprzez nieprawidłową ocenę złożonych przez wykonawcę S. K. wyjaśnień, podczas gdy z treści złożonych wyjaśnień wynika, że oferta zawiera cenę rażąco niską, oraz pomimo iż oferta ta zawiera rażąco niską cenę w stosunku do przedmiotu zamówienia, zaś wykonawca nie złożył wyjaśnień spełniających wymagania określone w art. 90 ust. 1-3 ustawy Pzp.

Jak zauważył Odwołujący, ciężar dowodu w zakresie wykazania, że cena lub koszt nie są rażąco niskie, spoczywa na wykonawcy. Wykonawca w ramach składanych wyjaśnień powinien, zgodnie z dyspozycją przepisu art. 90 ust. 3 ustawy Pzp, przedkładać dowody, które uzasadniają przyjętą wycenę przedmiotu zamówienia. Z powyższego wynika zasada, jak zaznaczył Odwołujący, że Zamawiający zobowiązany jest ocenić zarówno samą treść wyjaśnień, jak i wykazanie twierdzeń wyjaśnień poprzez przedłożone dowody. Ocena wyjaśnień i dowodów powinna odbywać się w kontekście wezwania - wykonawca zobowiązany jest przedstawić szczegółowe wyjaśnienia poparte dowodami co najmniej

w zakresie szczegółowo wskazanym w wezwaniu. Z kolei jest uprawniony tylko do jednokrotnego wzywania do złożenia wyjaśnień, nie jest możliwe wystosowywanie wielokrotnych wezwań, w których Zamawiający wzywa ponownie o wyjaśnienie tych elementów, w zakresie których już uprzednio wzywał do złożenia wyjaśnień.

Odwołujący podał, że S. K. wzywany był pismem z dnia 22 sierpnia 2019 r. do złożenia wyjaśnień dotyczących rażąco niskiej ceny. Zamawiający precyzyjnie określił minimalny żądany zakres wyjaśnień - wskazując 5 szczegółowych kwestii, które wykonawca zobowiązany jest wyjaśnić. Jednocześnie Zamawiający wskazał, iż odrzuci ofertę, jeżeli S. K. nie udzieli wyjaśnień rażąco niskiej ceny.

Odwołujący zwrócił uwagę, że pismem z dnia 27 sierpnia 2019 r. S. K. złożył wyjaśnienia, które obejmowały wyłącznie 2 strony oraz jeden załącznik. S. K. poinformował Zamawiającego, iż uwzględnił wszystkie koszty wymagane zapisami §2 wzoru umowy. Zdaniem Odwołującego, ww. wykonawca bardzo ogólnie odniósł się do przedmiotu zamówienia, nie przedstawił żadnej kalkulacji dla wszystkich elementów projektu, w tym nie przedstawił żadnej kalkulacji kosztów i ceny oferty dla 5 kwestii wskazanych przez Zamawiającego w wezwaniu.

W ocenie Odwołującego, już samo powyższe powinno być podstawą do odrzucenia oferty, gdyż z ww. dokumentów wynika, że S. K. nie złożył wyjaśnień dotyczących wysokości zaoferowanej ceny w pełnym zakresie, wymaganym przez Zamawiającego oraz nie złożył wyjaśnień, które spełniają wymagania art. 90 ustawy Pzp. W szczególności wykonawca ten nie zrealizował ciążącego na nim zgodnie z przepisem art. 90 ust. 2 ustawy Pzp ciężaru dowodu, że oferta nie zawiera rażąco niskiej ceny. Odwołujący stwierdził, że całość wyjaśnień zawiera jedynie gołosłowne oświadczenia o ujęciu pewnych kosztów w cenie oferty - bez wskazania jakiegokolwiek kwoty, wysokości tych kosztów, kalkulacji czy wyliczeń.

Odwołujący podniósł, że Zamawiający oceniając, czy dany wykonawca obalił domniemanie rażąco niskiej ceny, powinien oceniać przede wszystkim złożone wyjaśnienia. Po zapoznaniu się z treścią tych wyjaśnień nie jest dla Odwołującego zrozumiałe, jak Zamawiający mógł ocenić jako rzeczowe i wystarczające przedmiotowe wyjaśnienia. Jak zauważył Odwołujący, cena oferty wykonawcy to 18% budżetu zamówienia i zaledwie 62% ceny kolejnej oferty. Odwołujący uznał, że przy tak dużych rozbieżnościach Zamawiający był zobowiązany dokonać wyjątkowo dokładnego badania wyjaśnień. Odwołujący stwierdził, że doświadczenie życiowe wskazuje, że Zamawiający pominął w ogóle etap badania wyjaśnień i jako przesłankę wystarczającą uznał sam fakt złożenia wyjaśnień, niezależnie od ich treści.

Zdaniem Odwołującego, nie można inaczej zakwalifikować uznania za wystarczające wyjaśnień na 2 strony, nie popartych żadnymi wyliczeniami czy dowodami.

Odwołujący podniósł, że najistotniejszym kosztem jest koszt osobowy, tj. koszt zatrudnienia specjalistów niezbędnych do realizacji przedmiotu zamówienia. A zatem wykonawca zobowiązany był złożyć takie wyjaśnienia, w których wykazano i uzasadniono zastosowane stawki kosztów osobowych. W tym celu niezbędne było załączenie do wyjaśnień dowodów w postaci umów o pracę/umów zlecenia członków zespołu, który został przez danego wykonawcę przeznaczony do realizacji zamówienia. Następnie, w oparciu o stawki wynagrodzenia wynikające z załączonych umów, należało obliczyć koszt osobowy realizacji przedmiotu zamówienia. Brak załączenia takich umów uniemożliwił dokonanie obliczenia rzeczywistych kosztów osobowych realizacji zamówienia, a tym samym sprawdzenie przez Zamawiającego poprawności samego szacowania ceny oferty, jak i rzetelności złożonych wyjaśnień. Tym samym, zdaniem Odwołującego, wyliczenia zawarte w załączniku do wyjaśnień należy uznać za hipotetyczne, oparte na założeniach, a nie na konkretnych dowodach - i jako takie powinny zostać pominięte. Odwołujący wskazał, że kwestia zakresu i treści wyjaśnień rażąco niskiej ceny odnośnie kosztów osobowych była przedmiotem orzekania Sądu Okręgowego w Warszawie (wyrok z dnia 14 marca 2017 r., sygn. akt XXIII Ga 967/16). Odwołujący podkreślił, że wykonawca powinien wskazać dla każdego specjalisty konkretną umowę i konkretne koszty, jakie będą ponoszone w związku z jego zatrudnieniem. Brak takich elementów w wyjaśnieniach stanowi o złożeniu wyjaśnień ogólnikowych, niepopartych dowodami. Odwołujący przywołał wyrok Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 13 października 2017 r., sygn. akt KIO 2039/17.

Odwołujący zwrócił też uwagę, że duża część zamówienia to usługi, które ze swej istoty muszą być wykonane przez podwykonawców, gdyż wykonawca, jako osoba fizyczna, nie ma uprawnień, aby wykonać opracowania geodezyjne czy geologiczne. Tymczasem wykonawca nie odniósł się wcale do tej kwestii, natomiast do przedmiotowych czynności potrzeba nie tylko wysokiej klasy specjalistów, ale również specjalistycznego sprzętu (np. wiertnice, sprzęt geodezyjny). Jak uznał Odwołujący, wykonawca powinien przedstawić nie tylko szczegółowe wyliczenia w tym zakresie, ale także oferty podwykonawców. Bez wykazania, że cenna oferty szacowana była w oparciu o konkretne oferty podwykonawców - wyjaśnienia zawsze powinny być uznane za nierzetelne, ogólnikowe i nie poparte dowodami.

W ocenie Odwołującego, już same dwa opisane powyżej braki wskazują, że wyjaśnienia są nierzetelne, a oferta podlega odrzuceniu.

Dodatkowo Odwołujący wykazał na liście elementów, których wykonawca S. K. nie

uwzględnił w cenie ofertowej w sposób zgodny z SIWZ, a które stanowią istotną część projektu:

- Mapa do celów projektowych

Zgodnie z zapisami Umowy § 2 [Zakres rzeczowy i obowiązki Wykonawcy - opracowania projektowo- kosztorysowe] pkt. 3 ppkt. 1 obowiązkiem Wykonawcy usługi jest opracowanie „mapy do celów projektowych. Zgodnie wymogami Prawa geodezyjnego i kartograficznego art. 43 ustawy z dnia 17 maja 1989 r., aby wykonać mapę do celów projektowych wymagane jest posiadanie niezbędnych uprawnień. Odwołujący stwierdził, że wykonawca nie posiada takich uprawnień, a zatem musi skorzystać z usługi podwykonawcy.

Odwołujący zauważył, że zgodnie z wyjaśnieniami przedstawionymi przez S. K., do prac związanych z przedmiotowym zakresem nie uwzględnia uprawnionego geodety. Z kolei zgodnie z oświadczeniem złożonym w formularzu JEDZ, przedmiotowy zakres wykonawca planuje wykonać osobiście, co bez uprawnionej do tego osoby nie jest możliwe. Odwołujący stwierdził, że wobec braku wskazania podwykonawcy, konieczne jest przedstawienie, że wykonawca posiada odpowiedni sprzęt, którym może wykonać odpowiednie pomiary.

Odwołujący zwrócił uwagę, że w wyjaśnieniach przedstawionych przez S. K. znajduje się lakoniczne stwierdzenie: „Oprócz głównych kosztów prac projektowych, w wycenie uwzględniono włączenie dodatkowych osób takich jak rzeczoznawcy p.poz. i sanepid, geodeta, geolog i inni w miarę potrzeb”. W ocenie Odwołującego, przeczy ono oświadczeniom złożonym w ramach oferty, jak również nie jest poparte żadnym dowodem, mimo iż takich dowodów żądał Zamawiający podkreślając to w wezwaniu.

Co więcej, jak wskazał Odwołujący, w przedmiotowym zakresie należy również wykonać zgodnie z PFU pkt. 1.2 „Zakres projektowy (...)

- inwentaryzacje terenu oraz znajdujących się na nim obiektów oraz zieleni, objętych programem w stopniu umożliwiającym wykonanie kompletnej dokumentacji projektowej dla całości przedsięwzięcia”.

Odwołujący podał, że opracowanie mapy wraz z wyznaczeniem granic działek (w przedmiotowym przypadku inwestycja nie jest umieszczona na jednej działce) to koszt co najmniej 4 000 zł.

- Wykonanie badań i opracowanie dokumentacji geotechnicznej gruntu

Zgodnie z zapisami Umowy § 2 [Zakres rzeczowy i obowiązki Wykonawcy opracowania projektowo - kosztorysowe] pkt. 3 ppkt. 3 obowiązkiem Wykonawcy usługi jest wykonanie „badań i opracowanie dokumentacji geotechnicznej gruntu”.

Jak wskazał Odwołujący, analogicznie, jak w przypadku wykonania mapy do celów projektowych, S. K. złożył oświadczenie, iż przedmiotowy zakres usługi wykona samodzielnie, nie przedstawiając w tym zakresie żadnych wyliczeń oraz dowodów, oraz nie wyjaśniając, jakim sprzętem przedmiotowe badania zostaną wykonane.

Odwołujący zwrócił uwagę, że zgodnie z rozporządzeniem Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 25 kwietnia 2012 r. w sprawie ustalania warunków posadawiania obiektów budowlanych (Dz. U. nr 81, poz. 463), opinia geotechniczna od 2012r. traktowana jest jako obowiązkowa dokumentacja dla wszystkich konstrukcji, niezależnie od tego, do której kategorii geotektonicznej zostały one zakwalifikowane. Posiadanie takiej dokumentacji jest konieczne dla spełnienia wymogów prawnych i formalnych, np. przy etapie składania dokumentów do pozwolenia na budowę.

Odwołujący wyjaśnił, że opinia geotechniczna wykonywana jest przez geotechnika, składa się z części opisowej i graficznej. Zdaniem Odwołującego, nie ma technicznej możliwości, aby została wykonana przez projektanta/asystenta, gdyż nie posiadają oni specjalistycznej wiedzy w przedmiotowym zakresie. Jak wskazał Odwołujący, dokumentacja ta zawiera informację o poziomie wód gruntowych, opis poszczególnych warstw gruntów z podaną głębokością ich zalegania, miąższością, zagęszczeniem, wilgotnością czy spójnością. Powinny w niej znaleźć się również orientacyjne obliczenia nośności gruntu oraz ogólne zalecenia wynikające z badań oraz interpretacji geologa - np. dotyczące poziomu posadowienia dna fundamentów. W części graficznej natomiast na planie sytuacyjnym zostają zaznaczone punkty wierceń i linie przekrojów geotechnicznych. W przekrojach otworów przedstawia się warstwy gruntu.

Jak zaznaczył Odwołujący, przedmiotowa inwestycja zakłada budowę dwóch budynków Ośrodka Wsparcia Dziennego oraz Domu Pomocy Społecznej, a więc i dwa oddzielne posadowienia. Oba budynki są podpiwniczone, co sprawia, iż należy wykonać odwierty o głębokości od 8 do 10 m, aby odpowiednio dokonać analizy gruntowej.

Ośrodek OWS wsparty jest na 24 słupach, pod każdy ze słupów należy dokonać odwiert. Uśredniając jeden odwiert do 9 m daje to 216 mb odwiertu. Odwołujący stwierdził, że zakładając proste warunki gruntowe i kwotę 50 zł za metr bieżący odwiertu (stawka z dolnego zakresu stawek rynkowych dla województwa mazowieckiego) otrzymujemy kwotę

10 800 zł netto za same odwierty.

Budynek DMP oparty jest głównie na płycie fundamentowej i 23 słupach. To założenia koncepcyjne, których weryfikacja zostanie dokonana właśnie po wykonaniu wstępnych badań. Według obliczeń Odwołującego, uwzględniając 23 słupy po 9 m odwiertu mamy kwotę 10 350 zł.

Odwołujący stwierdził, że łącznie dla samych odwiertów mamy koszt 21 150,00 zł netto. Odwołujący zaznaczył przy tym, że przedmiotowa kwota nie zawiera badań poziomu wody gruntowej oraz sondowań, a już powoduje wykroczenie za przyjętą przez wykonawcę S. K. kwotę dla całości „zewnętrznych uzgodnień”, które jednocześnie mają zawierać inne koszty, takie jak geodezję, ppoż. i uzgodnienia ZUD.

- Pozyskanie warunków przyłączenia oraz decyzji administracyjnych

Zgodnie z zapisami Umowy § 2 [Zakres rzeczowy i obowiązki Wykonawcy - opracowania projektowo - kosztorysowe] pkt. 10 ppkt. 4 obowiązkiem wykonawcy usługi jest „pozyskanie na koszt Wykonawcy od właścicieli niezbędnych warunków przyłączenia do sieci elektroenergetycznej, sieci kanalizacyjnej deszczowej, sanitarnej, centralnego ogrzewania, sieci wodociągowej i telekomunikacyjnej oraz ostatecznych decyzji administracyjnych niezbędnych dla realizacji przedmiotu umowy (np. wycinki drzew)”.

Jak wskazał Odwołujący, w przedstawionych wyjaśnieniach S. K. w odpowiedzi na pytanie nr 3 Zamawiającego wyjaśnia, iż przedmiotowe koszty uwzględnione są „w koszcie pracy podstawowego zespołu projektowego (poz. nr 1 wyceny powyżej, zgodnie ze szczegółową kalkulacją w załączniku do pisma)”.

Odwołujący podał, że sam koszt pracy projektantów nie jest jedynym kosztem uzyskania uzgodnień. Koszt jest zależny w głównej mierze od danego gestora i określany dopiero na etapie projektowania.

Odwołujący stwierdził, że koszt jednej strony uzgodnienia, wraz z wywiadem branżowym oraz zabezpieczeniem kanalizacji kablowej (poz. 3 oraz 8 załączonego cennika) to już co najmniej 1 050 zł. Taką średnią stawkę należy przyjąć do wszystkich uzgodnień branżowych (branży energetycznej, teletechnicznej, drogowej, kanalizacyjnej, wodociągowej, centralnego ogrzewania). Łącznie koszt takich uzgodnień to minimum 6 300 zł - minimum 1 strona na 1 uzgodnienie. Zdaniem Odwołującego, wykonawca S. K. w ogóle nie ujął tych kosztów w cenie swojej oferty.

- Brak uwzględnienia projektantów sprawdzających

Prawo budowlane zgodnie z art. 20 ust. 2 nakłada na projektanta obowiązek zapewnienia sprawdzenia projektu architektoniczno-budowlanego pod względem zgodności z przepisami, w tym techniczno - budowlanymi przez osobę posiadającą uprawnienia budowlane do projektowania bez ograniczeń w odpowiedniej specjalności.

Odwołujący stwierdził, że w przedstawionych przez S. K. wyjaśnieniach oraz w przedstawionym załączniku stanowiącym harmonogram osobowy prac projektowych brak jest jakiegokolwiek projektanta sprawdzającego. Wśród zespołu projektowego wymienione jest 9 osób, w tym dwaj asystenci, którzy nie mogą pełnić funkcji sprawdzających, ponieważ nie posiadają uprawnień budowlanych. Nawet jeśli posiadają jakiegokolwiek uprawnienia, to nie jest możliwym, aby mogli dokonać weryfikacji każdej z branż, tj. architektura, branża konstrukcyjno-budowlana, sanitarna, elektryczna, teletechniczna, drogowa, branża zieleni. Odwołujący zwrócił uwagę, że rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 3 lipca 2003 r w sprawie szczegółowego zakresu i formy projektu budowlanego (Dz.U. Nr 120, poz. 1133) nakłada obowiązek zamieszczenia na stronie tytułowej projektu budowlanego oraz na rysunkach projektu budowlanego imion i nazwisk projektantów i sprawdzających wszystkie części projektu budowlanego, w tym rysunki, wraz z określeniem zakresu opracowania, specjalności i numeru posiadanych uprawnień budowlanych oraz daty opracowania lub sprawdzenia i podpisów osób wykonujących te czynności. Wynika z tego, iż sam autor nie może być jednocześnie osobą weryfikującą błędy w dokumentacji. Taki wymóg stawia również Zamawiający. W § 2 Umowy [Zakres rzeczowy i obowiązki Wykonawcy - opracowania projektowo-kosztorysowej] pkt. 10 ppkt. 6 jako część dokumentacji projektowej Zamawiający wymaga „złożenie oświadczeń projektantów i osób je sprawdzających o sporządzeniu projektów budowlanych zgodnie z powszechnie obowiązującymi przepisami oraz zasadami wiedzy technicznej”.

Zdaniem Odwołującego, w związku z takim brzmieniem przepisów, wykonawca powinien zapewnić taką organizację sporządzania projektów, aby był przewidziany czas i środki finansowe na wykonanie tych czynności. Oznacza to, że w harmonogramie wykonania projektów powinien być przewidziany odpowiedni czas na wykonanie sprawdzenia oraz przewidziane osoby i środki finansowe na pokrycie kosztów wykonania sprawdzenia.

W ocenie Odwołującego, takich kosztów w swoich wyjaśnieniach S. K. nie uwzględnił. Zdaniem Odwołującego, koszt taki nie mógł też zostać umieszczony w „marginesie bezpieczeństwa”, który wynosi 100.000 PLN. Odwołujący wskazał, że „Margines

bezpieczeństwa” należy rozumieć jako rezerwa na ryzyka - a przez ryzyka mogą być rozumiane koszty przyszłe, niemożliwe do przewidzenia na etapie szacowania ceny oferty. W szczególności z budżetu rezerw na ryzyka nie mogą być pokrywane koszty, których poniesienie zostało wprost przewidziane w SIWZ.

Odwołujący podał, że przyjmując stawki, jakie przyjął S. K. oraz zakładając, iż weryfikacja dokumentacji będzie trwała około 4 tygodni (łącznie dla koncepcji, projektu budowlanego i wykonawczego), wykonawca powinien uwzględnić odpowiednio:

- branża: architektura – 12 000
- branża: konstrukcyjno-budowlana – 10 000
- branża: sanitarna – 8 000
- branża: elektroenergetyczna – 8 000
- branża: teletechniczna – 8 000
- branża: drogowa – 8 000
- branża: zieleni – 6 000

Łącznie: 60 000

- Brak uwzględnienia kosztów polisy ubezpieczeniowej oraz gwarancji należytego wykonania

Zamawiający zgodnie Umowy § 17 [ubezpieczenie] wymaga zawarcia umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej projektanta obejmującej wykonanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej, o której mowa w § 1 ust. 1 Umowy. Suma przedmiotowego ubezpieczenia musi wynosić 50% wynagrodzenia oferenta, w więc 238.006,00 zł.

Jak wskazał Odwołujący, wykonawca S. K. nie przedstawił w wyjaśnieniach żadnej informacji oraz nie uwzględnił w wyjaśnieniach kosztów jego zawarcia. Jediną ogólną informacją zawartą przez wykonawcę w wyjaśnieniach jest informacja o przerzuceniu niektórych kosztów w pensje pracowników. „W wynagrodzeniu brutto projektantów przyjęto około 10% na koszty stałe, takie jak wykorzystanie lokalu oraz wyposażenie stanowiska pracy”. Odwołujący stwierdził, że według panujących na rynku stawek, taka polisa kosztuje około 2.000,00 zł.

Odwołujący zwrócił uwagę, że adekwatna sytuacja dotyczy zabezpieczenia należytego wykonania umowy, które zgodnie z warunkami umowy § 16 ustalone zostało na poziomie 10%, a więc 47.601,00 zł.

Koszt zabezpieczenia dla okresu projektowania i nadzoru autorskiego według kalkulatora ze strony <http://wadium.pl/gwarancja-ubezpieczeniowa-koszt> to odpowiednio:

Gwarancja należytego wykonania

Suma gwarancyjna (kwota zabezpieczona gwarancją) – 47.601

Czas trwania (w miesiącach) - 8

Koszt gwarancji - 761,62 PLN

Gwarancja usunięcia wad i usterek

Suma gwarancyjna (kwota zabezpieczona gwarancją) – 14.280,3

Czas trwania (w miesiącach) – 16

Koszt gwarancji – 456,96 PLN.

Sumaryczna wartość niedoszacowania w tym zakresie to 3.218,58.

- Brak uwzględnienia uczestnictwa w postępowaniu przetargowym oraz komisjach i radach

Odwołujący zwrócił uwagę, że wykonawca S. K. w wyjaśnieniach w zakresie rażąco niskiej ceny oświadcza „Ponieważ projekt nie dotyczy przebudowy, nadzór określamy jako mniej skomplikowany i oceniamy na maksimum 20 pobytów. Zakładamy wykonanie projektu z należytą starannością i dokładnością, a większa ilość pobytów niż 1- 2 w miesiącu mogłaby w naszej opinii wynikać jedynie z mało dokładnego projektu. W przypadku konieczności większej ilości pobytów, ryzyko wkalkulowujemy w pozycję 4 powyższej wyceny (margines bezpieczeństwa) lub zmniejszenie wynagrodzenia projektantów. Koszt 1 nadzoru wyceniamy jako 300 zł: $20 \times 300 = 6000$ zł netto”. Zdaniem Odwołującego, już samo to stwierdzenie wykonawcy potwierdza brak rzetelnej wyceny oferty. Wykonawca mówi o zmniejszeniu wynagrodzenia projektantów podając cenę za jeden nadzór 300 zł netto, tymczasem z załączonej tabelki stanowiącej harmonogram pracy projektantów najniższa stawka pracy projektanta to 340 zł netto. Ponadto, wykonawca zapomina, iż nadzór nie służy tylko poprawianiu błędów, a weryfikacji czy prace budowlane wykonywane są zgodnie z jej

założeniami. Potwierdzają to zapisy Umowy, które w §4 bardzo szczegółowo wymieniają obowiązki w okresie nadzoru autorskiego. W ocenie Odwołującego, przyjęcie 1 czy 2 dni w ciągu miesiąca nie daje żadnej możliwości wykonywania nadzoru w sposób należyty. Taki czas może wystarczyć tylko i wyłącznie do uczestnictwa w radach budowy, które odbywają się raz w miesiącu. Oprócz rad budowy obowiązkowe są inne spotkania - rady techniczne raz w tygodniu, odbiory częściowe robót które są do określenia dopiero w toku wykonywania robót budowlanych.

Odwołujący stwierdził, że zakładając obecność na samych radach budowy i radach technicznych (jeden pobyt w tygodniu) oraz zakładając czas budowy 16 miesięcy (nie uwzględniając nawet czasu przetargu) spotkań będzie 16 miesięcy x 4 spotkania = 64, a więc ponad trzykrotnie więcej. Ponadto kwota za spotkanie powinna być tożsama z wynagrodzeniem projektanta w okresie wykonywania dokumentacji, a więc co najmniej 340 zł. Daje to kwotę za nadzór 21.760 zł netto, a więc niedoszacowanie wynosi 15.760,00 zł netto.

Reasumując, Odwołujący stwierdził, iż wykonawca S. K. w przedstawionej ofercie nie uwzględnił co najmniej:

- mapa do celów projektowych – 4 000 zł netto,
- badania geotechniczne – 32 000 zł netto,
- uzgodnienia – 6 300 zł netto,
- projektanci sprawdzający – 60 000 zł netto,
- polisa OC i GNW – 3 218,58 zł netto,
- uczestnictwo w komisjach i radach – 15 760 zł netto,

Łącznie – 121 278,58 zł netto.

Powyższe, w opinii Odwołującego, wraz z brakiem przedstawienia jakichkolwiek wyliczeń kalkulacji ceny oraz dowodów na potwierdzenie prawidłowości wyliczeń, potwierdza tezę, że oferta wykonawcy S. K. zawiera rażąco niską cenę i podlega odrzuceniu.

Odnosząc się do zarzutu naruszenia art. 89 ust 1 pkt 4 ustawy Pzp w związku z art. 90 ust. 3 ustawy Pzp poprzez nieprawidłową ocenę złożonych przez GPVT wyjaśnień, podczas gdy z treści złożonych wyjaśnień wynika, że oferta zawiera cenę rażąco niską oraz

pomimo iż oferta ta zawiera rażąco niską cenę w stosunku do przedmiotu zamówienia, zaś GPVT nie złożyło wyjaśnień spełniających wymagania określone w art 90 ust. 1-3 ustawy Pzp Odwołujący powielił opisaną powyżej argumentację dotyczącą rozkładu ciężaru dowodu w zakresie wykazania, że cena lub koszt nie są rażąco niskie.

Odwołujący wskazał, że pismem z dnia 26 sierpnia 2019 r. wykonawca GPVT złożył wyjaśnienia, które obejmowały 9 stron oraz cztery załączniki. Wykonawca GPVT poinformował Zamawiającego, iż uwzględnił wszystkie koszty wymagane zapisami §2 wzoru umowy. Wykonawca bardzo ogólnie odniósł się do przedmiotu zamówienia, nie przedstawił żadnej kalkulacji dla wszystkich elementów projektu, w tym nie przedstawił żadnej kalkulacji kosztów i ceny oferty dla 5 kwestii wskazanych przez Zamawiającego w wezwaniu. Określił, iż z racji wykonywania wielu projektów koszty dojazdu nie stanowią problemu. Załączone dowody dotyczyły wyłącznie zakupu plotera oraz kosztów jego eksploatacji.

W ocenie Odwołującego, już samo powyższe powinno być podstawą do odrzucenia oferty, gdyż z ww. dokumentów wynika, że wykonawca GPVT nie złożył wyjaśnień w pełnym zakresie, wymaganym przez Zamawiającego oraz nie złożył wyjaśnień, które spełniają wymagania art. 90 ustawy Pzp. W szczególności, zdaniem Odwołującego, wykonawca ten nie zrealizował ciężącego na nim zgodnie z art. 90 ust. 2 ustawy Pzp ciężaru dowodu, że oferta nie zawiera rażąco niskiej ceny. Odwołujący zaznaczył, że całość wyjaśnień zawiera jedynie gołosłowne oświadczenia o ujęciu jakiś kosztów w cenie oferty - bez wskazania jakiegokolwiek kwoty, wysokości tych kosztów, kalkulacji czy wyliczeń.

Jak wskazał Odwołujący, Zamawiający oceniając, czy dany wykonawca obalił domniemanie rażąco niskiej ceny, powinien oceniać przede wszystkim złożone wyjaśnienia. Po zapoznaniu się z treścią tych wyjaśnień nie jest dla Odwołującego zrozumiałe, jak Zamawiający mógł ocenić jako rzeczowe i wystarczające przedmiotowe wyjaśnienia. Cena oferty wykonawcy to 29% budżetu zamówienia. Przy tak dużych rozbieżnościach Zamawiający był zobowiązany dokonać wyjątkowo dokładnego badania wyjaśnień. Odwołujący stwierdził, że doświadczenie życiowe wskazuje, że Zamawiający pominął w ogóle etap badania wyjaśnień i jako przesłankę wystarczającą uznał sam fakt złożenia wyjaśnień, niezależnie od ich treści.

Odwołujący w całości podtrzymał argumentację wskazaną powyżej o podwykonawcach oraz konieczności dołączenia umów dla specjalistów. Odwołujący zaznaczył, że wyjątkowo istotna jest kwestia umów dla specjalistów, gdyż GPTV wskazało, że planuje zatrudnić asystentów za kwotę 2.500 zł, co stanowi minimalne wynagrodzenie. Obecnie na rynku pracy nie jest możliwe zatrudnienie za minimalne wynagrodzenie

jakiegokolwiek specjalisty nawet na stanowisko asystenta projektanta. Odwołujący stwierdził, że zgodnie z doświadczeniem życiowym, wynagrodzenie minimalne ze swej istoty mogą otrzymywać osoby bez wykształcenia wyższego i bez kwalifikacji. Zdaniem Odwołującego, żaden specjalista mający wiedzę i doświadczenie umożliwiające mu świadczenie usług asystenta projektanta nie będzie pracował za minimalne wynagrodzenie. Jak podkreślił Odwołujący, brak umów dla specjalistów oraz dla podwykonawców jest brakiem nieusuwalnym - wykonawca nie może takich umów złożyć na etapie postępowania odwoławczego.

Odwołujący wykazał listę elementów, których wykonawca GPVT nie uwzględnił w cenie ofertowej w sposób zgodny z SIWZ, a które stanowią istotną część projektu:

- Mapa do celów projektowych

Odwołujący w całości podtrzymał argumentację wskazaną powyżej w pkt 11.

Odwołujący wskazał, że zgodnie z wyjaśnieniami przedstawionymi przez wykonawcę GPVT, wykonawca do prac związanych z przedmiotowym zakresem nie uwzględnił uprawnionego geodety. Jak zauważył Odwołujący, zgodnie z oświadczeniem złożonym w formularzu JEDZ, przedmiotowy zakres wykonawca ten planuje wykonać osobiście, co bez uprawnionej do tego osoby nie jest możliwe. Zdaniem Odwołującego, wobec braku wskazania podwykonawcy, konieczne jest wykazanie w wyjaśnieniach, że wykonawca posiada odpowiedni sprzęt, którym może wykonać odpowiednie pomiary.

Odwołujący zauważył, że w wyjaśnieniach przedstawionych przez GPVT w tabeli „Kosztorys Szczegółowy” w poz. 4 znajdują się lakoniczne stwierdzenia:

„Mapa do celów projektowych

d) Przewidziano konieczność dokonania zleceń zewnętrznych na kwotę 10.000 PLN”.

W ocenie Odwołującego, przeczy ono oświadczeniom złożonym w ramach oferty, jak również nie jest poparte żadnym dowodem, mimo iż takich dowodów żądał Zamawiający podkreślając to w wezwaniu. Odwołujący podniósł, że GPVT nie wskazał w JEDZ, że będzie zlecać podwykonawcom usługi w tym zakresie, a zatem następnie nie może w wyjaśnieniach w zakresie ceny wskazywać na taką okoliczność. Jest to oświadczenie sprzeczne z JEDZ i jako takie powinno podlegać ocenie przez Zamawiającego. Składanie w wyjaśnieniach oświadczeń sprzecznych z treścią JEDZ wskazuje, że oświadczenia te są nierzetelne i sprzeczne ze stanem faktycznym. Odwołujący stwierdził, że na etapie

szacowania ceny GPVT nie przewidział, że przedmiotowe usługi zleci podwykonawcom i dopiero na etapie składania wyjaśnień złożył oświadczenie, ale złożył je w celu wyjaśnienia niskiej ceny, nie jest to oświadczenie będące odzwierciedleniem decyzji z etapu przygotowania oferty.

Niezależnie od powyższego Odwołujący wskazał, że w wezwaniu Zamawiający wskazał: „Miasto Stołeczne Warszawa - Urząd Dzielnicy Targówek (...) zwraca się do Wykonawcy o udzielenie wyjaśnień w tym złożenie dowodów dotyczących wyliczenia ceny”. Z powyższego Odwołujący wywiódł, że każde powołanie się na podwykonawcę musi - dla swej wiarygodności - powołać się w wyjaśnieniach na konkretne oferty od podwykonawców.

Co więcej, jak zauważył Odwołujący, w przedmiotowym zakresie należy również wykonać zgodnie z PFU pkt. 1.2 „Zakres projektowy (...)

- inwentaryzacje terenu oraz znajdujących się na nim obiektów oraz zieleni, objętych programem w stopniu umożliwiającym wykonanie kompletnej dokumentacji projektowej dla całości przedsięwzięcia”.

Odwołujący stwierdził, że opracowanie mapy wraz z wyznaczeniem granic działek (w przedmiotowym przypadku inwestycja nie jest umieszczona na jednej działce) to koszt co najmniej 4 000 zł. Tymczasem koszt ten nie został w wyjaśnieniach wskazanych.

- Wykonanie badań i opracowanie dokumentacji geotechnicznej gruntu

Odwołujący w całości podtrzymał argumentację wskazaną powyżej w tym zakresie.

Odwołujący podniósł, że analogicznie jak w przypadku wykonania mapy do celów projektowych, wykonawca GPVT złożył oświadczenie, iż przedmiotowy zakres usługi wykona samodzielnie, nie przedstawiając w tym zakresie żadnych wyliczeń oraz dowodów, oraz nie wyjaśniając, jakim sprzętem przedmiotowe badania zostaną wykonane.

Odwołujący podał, że koszt odwiertów wynosi minimum 21 150,00 PLN netto. Przedmiotowa kwota nie zawiera badań poziomu wody gruntowej oraz sondowań, a już powoduje wykroczenie za przyjętą przez wykonawcę kwotę wskazaną w tabeli. „Kosztorys Szczegółowy” poz. 6:

„wykonanie badań i opracowanie dokumentacji geotechnicznej gruntu:

d) przewidziano konieczność dokonania zleceń zewnętrznych na kwotę 15.000 zł”.

Odwołujący załączył ofertę dr Politechniki Warszawskiej opiewająca na wykonanie badań geotechnicznych na 32.000 PLN netto.

- Brak uwzględnienia projektantów sprawdzających.

Odwołujący w całości podtrzymał argumentację wskazaną powyżej. Zwrócił uwagę, że Prawo budowlane zgodnie z art. 20 ust. 2 nakłada na projektanta obowiązek zapewnienia sprawdzenia projektu architektoniczno-budowlanego pod względem zgodności z przepisami, w tym techniczno-budowlanymi przez osobę posiadającą uprawnienia budowlane do projektowania bez ograniczeń w odpowiedniej specjalności.

Jak wskazał Odwołujący, w przedstawionych przez GPVT wyjaśnieniach oraz w przedstawionym „Kosztorysie szczegółowym” brak jest jakiegokolwiek projektanta sprawdzającego. Zgodnie z ww. przepisami sam autor projektu nie może być jednocześnie osobą weryfikującą błędy w dokumentacji. Taki wymóg stawia również Zamawiający w § 2 pkt. 10 ppkt. 6 Umowy. Zdaniem Odwołującego, zgodnie z takim brzmieniem przepisów, GPVT powinien zapewnić taką organizację sporządzania projektów, aby był przewidziany czas i środki finansowe na wykonanie tych czynności. Oznacza to, że w „Kosztorysie szczegółowym” GPVT powinien być przewidziany odpowiedni czas na wykonanie sprawdzenia oraz przewidziane osoby i środki finansowe na pokrycie kosztów wykonania sprawdzenia. W przekonaniu Odwołującego, takich kosztów w swoich wyjaśnieniach GPVT nie uwzględnił. Zdaniem Odwołującego, koszt taki nie mógł też zostać umieszczony w rezerwie, gdyż GPVT takiej rezerwy po prostu nie skalkulowało.

Odwołujący podał, że przyjmując stawki, jakie przyjął GPVT w wyjaśnieniach „Pracownia informuje iż średni koszt zatrudnienia w naszej pracowni asystenta projektanta w zależności od branż wynosi 2 500,00 - 3 500,00 brutto średniomiesięcznie, a projektanta 6 000,00 - 8 000,00 zł brutto średniomiesięcznie” oraz zakładając, iż weryfikacja dokumentacji będzie trwała około 4 tygodni (łącznie dla koncepcji, projektu budowlanego i wykonawczego) wykonawca powinien uwzględnić odpowiednio:

- branża: architektura – 7 000
- branża: konstrukcyjno-budowlana – 7 000
- branża: sanitarna – 7 000
- branża: elektroenergetyczna – 7 000
- branża: teletechniczna – 7 000

- branża: drogowa – 7 000

- branża: zieleni – 7 000

Łącznie: 49 000

- Brak uwzględnienia kosztów polisy ubezpieczeniowej oraz gwarancji należytego wykonania.

Zamawiający zgodnie Umowy § 17 [ubezpieczenie] wymaga zawarcia umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej projektanta obejmującej wykonanie dokumentacji projektowo- kosztorysowej, o której mowa w § 1 ust. 1 Umowy. Suma przedmiotowego ubezpieczenia musi wynosić 50% wynagrodzenia oferenta, w więc 380.685,00 PLN.

Odwołujący wskazał, że wykonawca GPVT nie przedstawił w wyjaśnieniach żadnej informacji odnośnie ubezpieczenia oraz nie uwzględnił w wyjaśnieniach kosztów jego zawarcia. Odwołujący przyjął, że jedyną ogólną informacją zawartą przez wykonawcę w wyjaśnieniach jest informacja o przerzuceniu niektórych kosztów w pensje pracowników. „W wynagrodzeniu brutto projektantów przyjęto około 10% na koszty stałe, takie jak wykorzystanie lokalu oraz wyposażenie stanowiska pracy”. Odwołujący podał, że według panujących na rynku stawkach taka polisa kosztuje około 2.000,00 zł.

Odwołujący zaznaczył, że adekwatna sytuacja dotyczy zabezpieczenia należytego wykonania umowy, które zgodnie z warunkami umowy § 16 ustalone zostało na poziomie 10%, a więc 76.137,00 PLN.

Jak podał Odwołujący, koszt zabezpieczenia dla okresu projektowania i nadzoru autorskiego według kalkulatora ze strony <http://wadium.pl/gwarancja-ubezpieczeniowa-koszt> to odpowiednio:

Gwarancja należytego wykonania

Suma gwarancyjna (kwota zabezpieczana gwarancją) – 76 137

Czas trwania (w miesiącach) - 8

Koszt gwarancji - 1 218,19 PLN

Gwarancja usunięcia wad i usterek

Suma gwarancyjna (kwota zabezpieczana gwarancją) – 22 841,1

Czas trwania (w miesiącach) – 16

Koszt gwarancji – 730,91 PLN.

Sumaryczna wartość niedoszacowania w tym zakresie to 3.949,10 zł.

Reasumując Odwołujący stwierdził, iż wykonawca GPVT w przedstawionej ofercie nie uwzględnił co najmniej:

- mapa do celów projektowych – 4 000 PLN netto,

- badania geotechniczne – 32 000 PLN netto,

- projektanci sprawdzający – 49 000 PLN netto,

- polisa OCiGNW – 3 949,10 PLN netto,

Łącznie – 88 949,1 PLN netto.

Powyższe, w ocenie Odwołującego, wraz z brakiem przedstawienia jakichkolwiek wyliczeń kalkulacji ceny oraz dowodów na potwierdzenie prawidłowości wyliczeń, potwierdza tezę, że oferta wykonawcy GPVT zawiera rażąco niską cenę i podlega odrzuceniu.

- Zaniżenie kosztów zatrudnienia asystentów oraz projektantów

W wyjaśnieniach wykonawca GPVT podał następujące koszty zatrudnienia personelu dedykowanego do realizacji przedmiotowego zamówienia:

Koszt brutto zatrudnienia asystenta projektanta: 2500 PLN - 3500 PLN

Koszt brutto zatrudnienia projektanta: 6000 PLN - 8000 PLN

Odwołujący zwrócił uwagę, iż firma GPVT podaje koszt brutto zatrudnienia osób, a nie wartości wynagrodzenia poszczególnych osób personelu. Odwołujący stwierdził, że wartość wynagrodzenia po uwzględnieniu wszystkich podatków oraz składek, niezależnie od formy zatrudnienia, wyniesie znacznie mniej, co sprawia, że zaproponowane przez firmę GPVT w wyjaśnieniach stawki są nierynkowe, nierealne i zostały wymyślone tylko na potrzeby przedmiotowego postępowania. Ponadto, jak zauważył Odwołujący, firma GPVT nie załączyła żadnych dowodów potwierdzających przytoczone stawki np. umów z pracownikami czy też dokumentów potwierdzających możliwość obniżenia kosztów personelu np. potwierdzających współpracę z urzędami pracy. Odwołujący przeliczył

proponowane stawki w celu weryfikacji kosztorysu zamieszczonego w wyjaśnienia. W tym celu dokonał przeliczenia zaproponowanych stawek miesięcznych na stawkę godzinową, na którą to w swoim kosztorysie powołuje się firma GPVT.

Do wyliczeń przyjęto 2008 godzin roboczych w roku 2019. Wyliczono:

Koszt zatrudnienia asystenta projektanta - stawka godzinowa:

$2500 \text{ PLN} * 12 \text{ miesięcy} / 2008 \text{ godzin roboczych w roku 2019} = 14,94 \text{ PLN na godzinę}$

$3500 \text{ PLN} * 12 \text{ miesięcy} / 2008 \text{ godzin roboczych w roku 2019} = 17,43 \text{ PLN na godzinę}$

Tak więc koszt zatrudnienia asystenta projektanta w firmie GPVT w przeliczeniu na godzinę zawiera się w przedziale od 14,94 do 17,43 PLN, a więc średnio wynosi 16.19 PLN na godzinę.

Koszt zatrudnienia projektanta - stawka godzinowa:

$6000 \text{ PLN} * 12 \text{ miesięcy} / 2008 \text{ godzin roboczych w roku 2019} = 35,86 \text{ PLN na godzinę}$

$8000 \text{ PLN} * 12 \text{ miesięcy} / 2008 \text{ godzin roboczych w roku 2019} = 47,81 \text{ PLN na godzinę}$

Tak więc koszt zatrudnienia projektanta w firmie GPVT w przeliczeniu na godzinę zawiera się w przedziale od 35,86 do 47,81 PLN, a więc średnio wynosi 41.84 PLN na godzinę.

Na podstawie powyższych stawek Odwołujący dokonał przeliczenia kosztorysu firmy GPVT, uwzględniając czasochłonność poszczególnych etapów oszacowaną przez firmę GPVT. Na skutek ww. przeliczenia Odwołujący stwierdził, że różnica pomiędzy wartościami wyliczonymi przez Odwołującego na podstawie średnich stawek godzinowych w firmie GPVT a wartościami podanymi przez GPVT wynosi łącznie 52 966,50 PLN.

Odwołujący stwierdził, że kosztorys firmy GPVT jest niedoszacowany przynajmniej o 52 966,50 złotych. Odwołujący zwrócił uwagę, że przy powyższych wyliczeniach bazował tylko na stawkach firmy GPVT wskazanych w wyjaśnieniach.

Powyższe, zdaniem Odwołującego, stanowi przyczynę nie podania przez firmę GPVT w kosztorysie kosztów personalnych ograniczając się jedynie do podania kwoty całkowitej poszczególnych etapów. Zdaniem Odwołującego, działanie takie miało na celu ukrycie „niewygodnych” dla firmy GPVT kosztów w kwocie przynajmniej 52 966,50 złotych. Odwołujący podkreślił, że od 1 stycznia 2020 roku minimalna stawka godzinowa to 16 złotych, a zatem wykonawca GPVT wadliwie przyjął do swoich wyliczeń wynagrodzenie

niższe, zgodnie z którym niektórym osobom będzie płacił mniej niż 16 zł za godzinę.

Odwołujący wniósł o uwzględnienie odwołania i nakazanie Zamawiającemu:

1. Unieważnienia czynności oceny ofert,
2. Unieważnienia czynności wyboru oferty najkorzystniejszej,
3. Ponownej ocenę ofert,
4. Odrzucenie ofert wykonawców S. K. oraz GPVT,
5. Wybór oferty Odwołującego jako najkorzystniejszej.

Do postępowania odwoławczego przystąpienie po stronie Zamawiającego zgłosił S. K. .

Na rozprawie strony podtrzymały dotychczas prezentowane stanowiska.

Krajowa Izba Odwoławcza, rozpoznając złożone odwołanie na rozprawie i uwzględniając zgromadzony materiał dowodowy wymieniony w treści uzasadnienia, jak również stanowiska stron i uczestnika postępowania zaprezentowane na piśmie i ustnie do protokołu posiedzenia i rozprawy, ustaliła i zważyła co następuje.

Izba stwierdziła, że Odwołujący legitymuje się interesem we wniesieniu środka ochrony prawnej, o którym mowa w art. 179 ust. 1 ustawy Pzp. Zakres zarzutów, w sytuacji ich potwierdzenia się, wskazuje na pozbawienie Odwołującego możliwości uzyskania zamówienia i jego realizacji, narażając go tym samym na poniesienie w tym zakresie wymiernej szkody.

Rozpoznając odwołanie w granicach podniesionych zarzutów Izba uznała, że nie zaistniały podstawy do jego uwzględnienia.

W przedmiotowej sprawie kluczowa dla rozstrzygnięcia sporu była ocena czy w świetle kierowanych przez Zamawiającego wezwań i składanych przez wykonawców wyjaśnień ziściła się przesłanka do odrzucenia ofert wykonawców S. K. i GPVT określona w art. 89 ust. 1 pkt 4 w zw. z art. 90 ust. 3 ustawy Pzp.

Rozpoznając przedmiotową sprawę Izba miała na uwadze, że przedmiotem postępowania o udzielenie zamówienia publicznego są usługi intelektualne. Charakterystyczna dla tego typu usług jest rozbieżność w ich wycenie, zależna w znacznej

mierze od trudnych do oceny czynników, jak wycena pracy własnej przez osoby biorące udział w realizacji zamówienia, czy też czas, jaki jest potrzebny na wykonanie pracy, który może znacząco różnić się w zależności od predyspozycji osobistych wykonawcy prac.

Izba miała na względzie także okoliczności zaistniałe w przedmiotowym postępowaniu, tj. fakt, że o przedmiotowe zamówienie ubiegało się dwunastu wykonawców, a zaoferowane ceny kształtowały się od 476 010,00 zł do 2 520 270,00 zł. Tak znacząca rozbieżność w wycenie tych samych usług przez poszczególnych wykonawców potwierdza, że wycena tego typu prac jest bardzo indywidualna, jest efektem polityki cenowej prowadzonej przez poszczególnych przedsiębiorców i dostępnych im uwarunkowań. Ww. znacząca rozbieżność pomiędzy zaoferowanymi cenami jest odzwierciedleniem rzeczywistej konkurencji na rynku.

Dokonując weryfikacji czynności Zamawiającego polegającej na ocenie wyjaśnień złożonych przez wykonawców S. K. i GPVT Izba miała na uwadze także to, że wynagrodzenie za wykonanie przedmiotowego zamówienia ma charakter ryczałtowy, a Zamawiający nie żądał na etapie składania ofert przedstawienia obliczeń sposobu kalkulacji ceny. Zgodnie z pkt XII ppkt 2 SIWZ cena brutto za realizację przez wykonawcę przedmiotu zamówienia powinna obejmować wszystkie czynności uwzględnione w załączonym Programie Funkcjonalno-Użytkowym i uwzględnić wszystkie niezbędne koszty związane z obowiązkami wynikającymi z wykonania zamówienia leżące po stronie wykonawcy. § 11 Wzoru umowy (Załącznik nr 3 do SIWZ) stanowi, że wynagrodzenie wykonawcy za wykonanie przedmiotu umowy w zakresie rzeczowym opisanym w § 1 umowy jest wynagrodzeniem ryczałtowym.

Izba wzięła pod uwagę także okoliczność, że Zamawiający nie określił sposobu, w jaki powinny być skonstruowane wyjaśnienia dotyczące elementów oferty mających wpływ na wysokość ceny. Zwracając się do obu wykonawców w dniu 22 sierpnia 2019 r. o udzielenie wyjaśnień Zamawiający wskazał na konieczność podania, co miało wpływ i jakie były powody złożenia oferty o określonej cenie. Zamawiający wskazał, że w wyjaśnieniu należy uwzględnić m.in. poniższe elementy:

- „1. Czy cena za opracowanie dokumentacji projektowej zawiera wszystkie rodzaje opracowań oraz czynności opisane w § 2 wzoru umowy?
2. Czy wykonawca uwzględnił w koszcie sporządzania dokumentacji koszt opracowań specjalistycznych wynikających ze specyfiki obiektu, tj. dostosowania pomieszczeń, ich

wyposażenia oraz wykończenia wnętrz i ich kolorystyki do potrzeb osób z niepełnosprawnością intelektualną?

3. Czy w cenie opracowań projektowych uwzględniono koszt likwidacji ewentualnych kolizji z infrastrukturą techniczną na terenie działki oraz konieczność wykonania dokumentacji dla nowych przyłączy wodno-kanalizacyjnych, energetycznych, teletechnicznych i c.o.?
4. Czy oferowana cena uwzględnia konieczność wykonania opracowań projektowych zagospodarowania terenu w tym: DFA, oświetlenia terenu, monitoringu zewnętrznego, parkingu, zagospodarowania terenu zieleni itp. zgodnie z warunkami lokalizacji inwestycji celu publicznego przekazanyymi w materiałach przetargowych?
5. Czy oferowana cena uwzględnia koszty pełnienie przez projektanta nadzoru autorskiego we wszystkich branżach zgodnie z opisem w § 4 wzoru umowy i jeżeli tak, to jak długi okres pełnienia nadzoru przyjęto w kalkulacji?"

W pozostałym zakresie Zamawiający powtórzył dyspozycję art. 90 ust. 1 ustawy Pzp.

Izba zważyła, że zapytania skierowane przez Zamawiającego do wykonawców nie zawierały wymagań przedstawienia kalkulacji, a nawet prośby o wskazanie wysokości poszczególnych kosztów. Zamawiający wyraził zainteresowanie zapewnieniem, że wykonawca ma świadomość zakresu objętego przedmiotem zamówienia. Wobec nie postawienia przez Zamawiającego w wezwaniu z dnia 22 sierpnia 2019 r. konkretnych wymagań co do elementów zamówienia, których wycenę wykonawca powinien określić w składanych wyjaśnieniach, każdy z wykonawców składających wyjaśnienia był uprawniony do sformułowania wyjaśnień według własnej koncepcji. Jedyne wymaganie Zamawiającego sprowadzało się do odpowiedzi na zadane w wezwaniu pytania. Z tego względu Izba nie wzięła pod uwagę twierdzeń Odwołującego o konieczności wykazania w złożonych wyjaśnieniach poszczególnych kosztów, które Odwołujący uznał za znaczące.

Wykonawca S. K. w złożonych wyjaśnieniach z dnia 27 sierpnia 2019 r. oświadczył, że przewidział skierowanie do realizacji projektu podstawowego zespół projektantów składających się z 9 osób z różnych branż: architekta, konstruktora, dwóch asystentów branży budowlanej, projektanta instalacji sanitarnych, projektanta instalacji elektrycznych, projektanta instalacji teletechnicznych, projektanta branży drogowej, projektanta zieleni (architektury krajobrazu). Wykonawca załączył do wyjaśnień wstępny harmonogram udziału tych osób na poszczególnych etapach postępowania wraz ze wskazaniem wysokości wynagrodzenia dla poszczególnych osób. Wykonawca zapewnił, że doświadczenie i wiedza

tych osób pozwalają na wykonanie wszystkich elementów dokumentacji, wymienionych w SIWZ. Wykonawca S. K. wskazał ponadto, że w wynagrodzeniu brutto projektantów przyjęto około 10% na koszty stałe, takie jak wykorzystanie lokalu oraz wyposażenie stanowiska pracy. Czas pracy określono orientacyjnie. Wykonawca zaznaczył przy tym, że opracowany harmonogram należy traktować jako wstępny i służący jedynie wyjaśnieniu wyceny prac projektowych.

Wykonawca S. K. wskazał ponadto, że oprócz głównych kosztów prac projektowych, w wycenie uwzględniono włączenie dodatkowych osób, takich jak rzeczoznawcy p.poż. i sanepid, geodeta, geolog i inni w miarę potrzeb. Koszty ich pracy oraz niezbędny margines bezpieczeństwa i zysk firmy, określono w zestawieniu:

1. Praca podstawowego zespołu projektowego, zgodnie z załącznikiem: 261.000 zł
2. Koszt opracowania mapy, badań geotech., rzeczoznawcy, ZUD: 20.000 zł
3. Nadzór autorski: 6.000 zł
4. Margines bezpieczeństwa (rezerwa na nieprzewidziane koszty), koszt wydruków, zysk firmy: 100.000 zł

Razem cena netto 387.000 + podatek VAT = 476.010 zł

Wykonawca udzielił też odpowiedzi na każde pytanie postawione przez Zamawiającego:

„ad. 1 Cena za opracowanie dokumentacji projektowej, zawiera wszystkie rodzaje opracowań oraz czynności, opisane w §2 wzoru umowy.

ad. 2 Wykonawca w wycenie uwzględnił koszt opracowań specjalistycznych, wynikających ze specyfiki obiektu. Wykonawca posiada szczególne i bardzo bogate doświadczenie w projektowaniu dla osób niepełnosprawnych. Główny projektant i właściciel firmy od ponad 10 lat współpracuje z Ośrodkiem TPD Helenów, będącym jedną z najlepszych, jeśli nie najlepszą placówką wsparcia osób niepełnosprawnych w Polsce. Zaprojektowaliśmy i zrealizowaliśmy m.in. przedszkole specjalne, szkołę Przesposobienia do Pracy, Liceum, rozbudowę internatu, rozbudowę ZOZ-u, rozbudowę PPS. Wykonywaliśmy również wiele opracowań koncepcyjnych, które niestety nie doczekały się realizacji z braku możliwości finansowych (między innymi projekt Środowiskowego Domu Samopomocy). W kolejce do realizacji czeka opracowany przez nas, unikalny stadion dla niepełnosprawnych, z trybunami w 100% dostosowanymi dla osób z niepełnosprawnością ruchową. Oprócz współpracy

z Helenowem, mamy na koncie też wiele innych projektów, np. przebudowa i rozbudowa dużego Ośrodka Szkolno Wychowawczego z Żyrardowie.

ad. 3 W cenie opracowań projektowych uwzględniono koszt likwidacji ewentualnych kolizji z infrastrukturą techniczną na terenie działki oraz konieczność wykonania dokumentacji dla nowych przyłączy. Koszty tych opracowań ujęte są w koszcie pracy podstawowego zespołu projektowego (poz. nr 1 wyceny powyżej, zgodnie ze szczegółową kalkulacją w załączniku do pisma).

ad. 4 Oferowana cena uwzględnia koszt opracowań projektowych zagospodarowania terenu, w tym DFA, oświetlenia terenu, monitoringu zewnętrznego, parkingu, zieleni itp., zgodnie z warunkami lokalizacji inwestycji celu publicznego, przekazanymi w materiałach przetargowych. Wszystkie te pozycje uwzględniono w pracy podstawowego zespołu projektowego (poz. nr 1 wyceny powyżej, zgodnie ze szczegółową kalkulacją w załączniku do pisma).

ad. 5 Wykonawca uwzględnił w wycenie koszt pełnienia nadzoru autorskiego we wszystkich branżach, zgodnie z §4 wzoru umowy. Dla skalkulowania nadzoru autorskiego, przyjęto czas trwania budowy 15-16 miesięcy (09.2019 podpisanie umowy na projekt, 05.2020 przekazanie projektu, 08.2020 przygotowanie i rozstrzygnięcie przetargu na budowę, zakończenie budowy 12.2021). Ponieważ projekt nie dotyczy przebudowy, nadzór określamy jako mniej skomplikowany i oceniamy na maksimum 20 pobyków. Zakładamy wykonanie projektu z należytą starannością i dokładnością, a większa ilość pobyków niż 1-2 w miesiącu mogłaby, w naszej opinii, wynikać jedynie z mało dokładnego projektu. W przypadku konieczności większej ilości pobyków, ryzyko wkalkulowujemy w pozycję nr 4 powyższej wyceny (margines bezpieczeństwa) lub zmniejszenie wynagrodzenia projektantów. Koszt 1 nadzoru wyceniamy jako 300zł: $20 \times 300 = 6000$ zł netto.”.

Izba za prawidłową uznała czynność oceny przez Zamawiającego wyjaśnień złożonych przez wykonawcę S. K., który uznał je za wystarczające. Jak wskazano powyżej, z uwagi na charakter przedmiotu zamówienia, rozpiętość cenową pomiędzy złożonymi w przedmiotowym postępowaniu ofertami, charakter wynagrodzenia, a także brak wymagań co do przedstawienia w złożonych wyjaśnieniach kalkulacji poszczególnych elementów, Izba stwierdziła, że brak jest podstaw, aby czynić wykonawcy zarzut z tytułu sposobu, w jaki zdecydował się przedstawić swoje wyjaśnienia. Izba zgodziła się z wykonawcą S. K., że nie istnieje normatywny wzorzec wyjaśnień rażąco niskiej ceny. Izba, w okolicznościach przedmiotowej sprawy, wzięła pod uwagę wyjaśnienia S. K., że współpracuje z osobami, które będą brały udział w realizacji przedmiotu zamówienia od wielu lat, ma doświadczenie,

jeśli chodzi o stawki za pracę tych osób, że na etapie składania oferty i wyjaśnień dotyczących ceny wykonawca ten przedstawiając kalkulację opierał się na swojej wiedzy i doświadczeniu. Z uwagi na charakter przedmiotu zamówienia, Izba nie stwierdziła uchybień w takim działaniu wykonawcy. Prawdliwość założeń S. K. poczynionych przy kalkulacji oferty została potwierdzona przez załączone do pisma z dnia 28 listopada 2019 r. oświadczenia poszczególnych osób potwierdzające chęć współpracy osób składających wyjaśnienia z wykonawcą, a także wskazujące na wysokość oczekiwanych wynagrodzeń. Treść ww. oświadczeń potwierdza, że założenia co do kosztów poczynione przez wykonawcę były prawidłowe, a nawet zakładały pewien margines. Izba stoi na stanowisku, że pożądane byłoby przedłożenie wszelkich możliwych dowodów potwierdzających prawidłowość wyceny przedmiotu zamówienia wraz z wyjaśnieniami składanymi Zamawiającemu.

W przedmiotowej sprawie Izba miała jednak na uwadze, jak wskazano powyżej, że Zamawiający w wystosowanym wezwaniu z dnia 22 sierpnia 2019 r. nie sformułował wymagań dotyczących sposobu przedstawienia kalkulacji. Dodatkowo, ocena zasadności składania dowodów, musi być dokonywana indywidualnie w każdej sprawie.

Wykonawca GPVT w wyjaśnieniach z dnia 26 sierpnia 2019 r. podał, że wykonywał już projekty obiektów o podobnych parametrach oraz skali trudności, jak np. „Modernizacja budynku Collegium Pathologicum przy ul. Jaczewskiego 8 w Lublinie”. Wykonawca porównując ww. projekt do przedmiotu zamówienia wskazał, że ww. zrealizowany projekt posiada większą powierzchnię, a zrealizowany został za mniejszą kwotę. Wykonawca wskazał też na inne porównywalne projekty i ich ceny zwracając uwagę, że potwierdzają one realność zaoferowanej w przedmiotowym postępowaniu ceny.

Jako czynniki sprzyjające wykonaniu zamówienia, leżące po stronie wykonawcy GPVT, wykonawca wskazał:

„1) Pracownia realizuje lub w najbliższym czasie realizować będzie projekty i nadzory w niedalekiej odległości od miejsca przedmiotowej Inwestycji, tj.:

- Budowa przedszkola przy ul. Legendy w Warszawie,
- Budowa budynku wielorodzinnego przy ul. Wrzeciono w Warszawie
- Budowa Centrum Lokalnego Chruściela dzielnicy Rembertów w Warszawie
- Rozbudowa Szpitala im. Dzieciątka Jezus w Warszawie

- Budowa Centrum Sportowego UKSW w Warszawie
- Budowa hali widowiskowo sportowej przy u. Witosa w Ostrołęce

Co wiąże się z prowadzeniem nadzorów autorskich na wyżej wymienionych budowach. W związku z powyższym projektanci Pracowni z częstotliwością co najmniej 1 raz w tygodniu pojawiają się w państwa regionie docelowo bądź przejazdem co pozwoli na znaczne ograniczenie kosztów dojazdu i całego wykonania zadania projektowego w sposób maksymalny. Dojazd do Zamawiającego nie stanowi w tym przypadku kosztu dla pracowni w wykonaniu powyższego zamówienia.

1) Posiadamy wykwalifikowaną kadrę inżynierską z wieloletnim doświadczeniem projektowym. Od wielu lat zajmuje się kompleksową obsługą projektową Inwestorów Publicznych oraz Inwestorów Prywatnych w całej Polsce. Tradycja, sprawdzone modele działań, znajomość ugruntowanych i nowych technologii budowlanych, możliwość podglądania błędów innych przy likwidacji szkód, skutkuje lepszą jakością naszych usług i wysoką wartością doradczą. Na bieżąco współpracujemy z szeregiem firm zewnętrznych o uzupełniających profilach działalności, powodując tym samym możliwość obsługi przedsiębiorstw w bardzo szerokim zakresie tematyki ogólnobudowlanej. Powierzone nam prace wykonujemy terminowo, w sposób rzetelny i profesjonalny. W związku z powyższym, zamówienie wykonane zostanie w krótszym czasie projektowym i skutkuje obniżeniem kosztów realizacji zadania.

Pracownia informuje, że średni koszt zatrudnienia w naszej Pracowni asystenta projektanta w zależności od branży wynosi 2 500,00 - 3 500,00 zł brutto średniomiesięcznie, a projektanta 6 000,00 - 8 000,00 zł brutto średniomiesięcznie. Powyższe wskaźniki przyjęto do wyliczenia oferty. Ponadto pracownicy w zależności od terminu zrealizowania zamówienia otrzymują premię uznaniową będącą udziałem w zysku, co jest elementem dodatkowo motywującym do możliwie szybkiej i rzetelnej realizacji zamówienia.

2) Pracownia posiada również własną drukarkę wielkoformatową z możliwością ręcznego uzupełniania tuszu co znacząco zmniejsza koszty edycji projektu. Wydajność 1l zakupionego tuszu pozwala wydrukować ok. 1 000,00 m² rysunków. W załączeniu przedkładamy faktury za zakupiony tusz oraz papier wielkoformatowy. Na podstawie wykonanych już projektów Pracownia informuje, że średni koszt wydruku 1 m² rysunku w kolorze wynosi od ok. 0,70 zł do 0,90 zł netto i jest zmienny w zależności od używanego formatu. W załączeniu przesyłamy fakturę dot. usług wydruku wielkoformatowego z którego Pracownia korzystała przed zakupem własnego sprzętu. Załączamy również cennik, z którego jednoznacznie

wynika że w przypadku wydruku kolorowej mapy w siedzibie Pracowni za pomocą własnej drukarki otrzymujemy oszczędność ok. 3,80 zł na jednym m² wydruku w czerni i bieli oraz ok 10,00 zł w przypadku koloru (cena w firmie KOPIANET to odpowiednio 11,00 zł/m² i 4,8 zł/m²). Powyższe wskaźniki przyjęto do wyliczenia oferty.

3) Przytoczone na początku pisma usługi potwierdzają, że Pracownia specjalizuje się w projektach obiektów służby zdrowia i wykonała już z powodzeniem kilkanaście podobnych projektów. Pracownia ma wypracowane schematy działań, a zdobyte doświadczenie pozwala na wykonanie projektu w sposób możliwy do przewidzenia i godny z założonym harmonogramem. Oryginalność naszego projektu w tym wypadku polega na zastosowaniu podobnych schematów funkcjonalno-przestrzennych, rozwiązań technicznych, materiałowych i instalacyjnych w nowej lokalizacji oraz oryginalnej odświeżeniu.

4) Pracownia posiada samochód służbowy marki OPEL Astra IV o pojemności silnika 1,4 cm³ LPG który wg danych technicznych z instrukcji obsługi producenta tego samochodu spala ok. 8 litrów gazu na 100 km co przy obecnej cenie LPG ok. 2,10 zł daje koszt przejechania 1 km = ok. 0,17 zł ($8 [L] \times 2,10 \text{ zł} / 100 \text{ km} = 0,168 \text{ zł}$) x ok 700 km (350 km x 2 – wg mapy Google) koszt przyjazdu w obie strony relacji Poznań (Pamiątkowa 2 – siedziba naszej firmy) – Warszawa (siedziba Zamawiającego) wynosi ok. 58,80 zł brutto ($8,0[L]/100\text{km} \times 2,10 = 0,20\text{zł} \times 350\text{km} = 58,80\text{zł}$) co po podzieleniu kosztu dojazdu np. na 2 inwestycję dają koszt pojedynczego pobytu w wysokości 58,80 zł brutto tj. 47,80 zł netto. Pracownia zamierza podporządkować różne możliwe spotkania w tym rejonie kraju pod przedmiotową inwestycję, poprzez połączenie wyjazdów z wizytami na różnych budowach i w ten sposób obniżać koszty realizacji poszczególnych zamówień. Należy podkreślić, że wskazany samochód osobowy jest użytkowany tylko do celów firmowych i podlega odliczeniu 100% podatku VAT, a w/w kwoty są kwotami brutto. Ponadto koszt biletu relacji Poznań – Warszawa to ok 70 zł brutto przy uwzględnieniu przewoźnika TLK i ten środek transportu również Wykonawca ujął w wycenie.

Jednocześnie informujemy, że ewentualny nadzór autorski będzie pełnił Generalny Projektant – Architekt, będący jednocześnie wspólnikiem spółki cywilnej GPVT.”.

Wykonawca GPVT przedstawił Zamawiającemu kalkulację własną poszczególnych elementów zamówienia wraz ze wskazaniem pracochłonności poszczególnych prac oraz kosztów dodatkowych czy zleceń zewnętrznych.

Wykonawca udzielił też odpowiedzi na każde z pytań zadanych przez Zamawiającego w wezwaniu z dnia 22 sierpnia 2019 r:

„1. Cena zawiera wszystkie elementy oraz czynności wymienione we wzorze umowy w par. 2 co udokumentowano w powyższej tabeli oraz wyjaśnieniach poniżej.

2. Wykonawca uwzględnił koszt wykonania opracowań specjalistycznych wynikających ze specyfikacji obiektu m.in. technologii pomieszczeń, pełnego ich wyposażenia i wykończenia pomieszczeń ze względu na potrzeby osób z niepełnosprawnościami. Pracownia posiada bogate doświadczenie i zaprojektowała m.in. kilka szkół specjalnych z przeznaczeniem dla takich osób m.in. Szkoła Specjalna w Płocku przy ul. Słonecznej, Centrum Edukacyjno Rewalidacyjne w Goleniowie, obecnie wykonujemy projekt Rozbudowy i modernizacji SP ZOZ MSWiA w Białymstoku o pawilon „B” i „D” w celu utworzenia Centrum Senioralnego 60+. Powołując się na powyższe argumenty informujemy, że jesteśmy świadomi zakresu prac dla w/w zamówienia, a powyższy zakres został ujęty w tabeli pozycja 3 i 7. Pracownia wycenia powyższy zakres na 12% wartości co daje łącznie kwotę 33000,00zł

Pracownia przewidziała na wykonanie tego zakresu umowy czas pracy asystentów projektantów wszystkich branż w łącznej ilości 960 roboczogodzin, czas pracy Projektantów wszystkich branż w łącznej ilości 480 roboczogodzin, Koszty dodatkowe własne (materiałów, paliwa, wydruku itp.) 1000,00 zł.

3. W cenie opracowań projektowych uwzględniono koszt likwidacji ewentualnych kolizji z infrastrukturą techniczną. Projekty usunięcia kolizji i wykonaniem nowych przyłączy stanowią 5% wartości projektu budowlanego oraz 5% wartości projektu wykonawczego pozycja 7 tabeli. Łącznie stanowią kwotę 15000,00 zł

Pracownia przewidziała na wykonanie tego zakresu umowy czas pracy asystentów projektantów wszystkich branż w łącznej ilości 480 roboczogodzin, czas pracy Projektantów wszystkich branż w łącznej ilości 240 roboczogodzin, Koszty dodatkowe własne (materiałów, paliwa, wydruku itp.) 500,00 zł.

Ponadto w pozycji 14 tabeli uzyskanie wszelkich niezbędnych opinii i decyzji Pracownia wyceniła, że opinie i decyzje związane z usunięciem kolizji i wykonaniem nowych przyłączy stanowią kwotę 10000,00 zł oraz czas pracy asystentów projektantów wszystkich branż w łącznej ilości 200 roboczogodzin, czas pracy Projektantów wszystkich branż w łącznej ilości 100 roboczogodzin, Koszty dodatkowe własne (materiałów, paliwa, wydruku itp.) 2500,00 zł.

4. Oferowana cena uwzględnia również konieczność wykonania projektów zagospodarowania terenu w tym m.in.: DFA, oświetlenia terenu, monitoringu zewnętrznego, parkingu, zagospodarowania zielenią itp. zgodnie z decyzją lokalizacji celu publicznego.

W/w projekty stanowią 10% wartości projektu budowlanego oraz 10% wartości projektu wykonawczego pozycja 7 tabeli. Łącznie stanowią kwotę 30000,00 zł

Pracownia przewidziała na wykonanie tego zakresu umowy czas pracy asystentów projektantów wszystkich branż w łącznej ilości 800 roboczogodzin, czas pracy Projektantów wszystkich branż w łącznej ilości 400 roboczogodzin, Koszty dodatkowe własne (materiałów, paliwa, wydruku itp.) 500,00 zł.

6. Oferowana cena uwzględnia pełnienie przez Wykonawcę nadzoru autorskiego do 31.12.2021 roku. Powyższe skalkulowano w pozycji 17 tabeli. Zgodnie z wyjaśnieniami zawartymi w piśmie kwota 10000,00 zł pozwoli na sprawowanie nadzoru autorskiego na minimum 100 pobytach na budowie, co pozwoli na prowadzenie nadzoru autorskiego w odstępie cotygodniowym przez minimum 20 miesięcy. Uwzględniając harmonogram projektu i przewidywane zakończenie prac projektowych w maju 2020 roku oraz czas potrzebny na organizację przetargu i wyłonienie Generalnego Wykonawcy Robót przewiduje się początek nadzoru najwcześniej na 01.07.2020 rok. Z doświadczenia Pracowni na podobnych inwestycjach wynika jednak, że nie ma konieczności realizacji tylu pobytów na budowie. Pracownia uwzględniła zarówno czas pracy potrzebny na budowie przez Projektantów jak i czas konieczny do wykonania opracowań w siedzibie Wykonawcy przez Projektantów i asystentów.”.

Izba nie stwierdziła uchybień w decyzji Zamawiającego o ocenie złożonych przez wykonawcę GPVY wyjaśnień za wystarczające. Argumentacja przedstawiona przy ocenie wyjaśnień złożonych przez wykonawcę S. K. pozostaje aktualna także przy ocenie wyjaśnień złożonych przez wykonawcę GPVT.

Rozpoznając przedmiotową sprawę Izba nie wzięła pod uwagę kalkulacji kosztów dokonanych przez Odwołującego w odwołaniu. Jak wskazano powyżej, z uwagi na charakter usługi, podstawy przyjęte do wyceny mogą być bardzo indywidualne, zależne od wielu czynników dostępnych poszczególnym wykonawcom na różnym poziomie. Podobnie, z uwagi na brak narzucenia przez Zamawiającego sposobu przedstawienia kalkulacji ceny, do wykonawców należał wybór sposobu, w jaki ujmie koszty. W tym miejscu warto zwrócić uwagę na pogląd wyrażony w wyroku z dnia 23 czerwca 2014 r. „Jeśli wykonawca w ramach wezwania do wyjaśnień otrzyma od zamawiającego konkretne pytania, może udzielić mu

szczegółowych odpowiedzi w kwestiach, które najbardziej interesują zamawiającego. Jeśli takich pytań nie otrzyma, udziela odpowiedzi w zakresie, który on sam uznaje za najbardziej istotny i trudno mu z tego robić zarzut w sytuacji, gdy wyjaśnienia nie są ogólnikowe i wymijające, ale tzw. „merytoryczne.” (sygn. akt KIO 1166/14), który prezentowany jest szeroko orzecznictwie Krajowej Izby Odwoławczej.

Mając na względzie opisane powyżej okoliczności Izba stwierdziła, że wyjaśnienia złożone przez wykonawców S. K. i GPVT nie są pozorne, ani zbyt ogólne, w sposób wystarczający wskazują na realność zaoferowanych cen. Wykonawcy przedstawili kalkulację kluczowych, według własnego uznania, elementów zamówienia, jak też udzielili odpowiedzi na pytania Zamawiającego. Wyjaśnienia te są zgodne z metodą kalkulacji przedmiotu zamówienia właściwą dla tej, jaką przyjął dany wykonawca (a której Zamawiający nie narzucił) i w określonej przez wykonawcę metodzie konkretne. Nie ulega wątpliwości, że przedłożenie Zamawiającemu na etapie składania wyjaśnień dowodów potwierdzających prawidłowość kalkulacji ceny byłoby elementem pożądanym wyjaśnień. Jednak ich niezbędność dla możliwości uznania wyjaśnień za wystarczające należy oceniać w kontekście przedmiotu zamówienia i okoliczności zaistniałych w danym postępowaniu.

Izba stoi na stanowisku, że dokonując oceny złożonych przez wykonawców wyjaśnień Zamawiający może opierać się na własnej wiedzy na temat realnych cen obowiązujących na rynku usług projektowych, co do których Zamawiający posiada wiedzę, co Zamawiający wykazał w toku postępowania odwoławczego przez załączone do odpowiedzi na odwołanie umowy z poszczególnymi wykonawcami. Zamawiający był też uprawniony do wzięcia pod uwagę okoliczności, że szacunkowa wartość zamówienia została określona przez zewnątrz podmiot, na co Zamawiający nie miał wpływu pozostając w przekonaniu, że rynek zweryfikuje jej realność.

Podsumowując, Izba uznała, biorąc pod uwagę okoliczności przedmiotowej sprawy, iż ocena złożonych wyjaśnień przez Zamawiającego była prawidłowa. Okoliczności zaistniałe w przedmiotowym postępowaniu wskazują, że rozbieżność w cenach zaoferowanych przez poszczególnych wykonawców stanowi odzwierciedlenie sytuacji na rynku tego typu usług.

Z uwagi na powyższe, na podstawie art. 192 ust. 1 i 2 ustawy Pzp, orzeczono jak w sentencji.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 192 ust. 9 i 10 ustawy Pzp oraz § 5 ust. 4 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 15 marca 2010 r.

w sprawie wysokości i sposobu pobierania wpisu od odwołania oraz rodzajów kosztów w postępowaniu odwoławczym i sposobu ich rozliczenia (Dz. U. z 2018 r., poz. 972).

Przewodniczący : .....